

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/7/2018
Identifikačné číslo spisu: 1012201260
Dátum vydania rozhodnutia: 04.12.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1012201260.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: Y. Q., narodený XX. L. XXXX, bytom v F., Q. č. X, korešpondenčná adresa: L. č. XXX/XX, právne zast.: JUDr. Petrom Weisom, advokátom a konateľom <.Weis & Partners s.r.o., so sídlom v Bratislave, Ivánska cesta č. 30/B, IČO: 47 234 776, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne z 26. apríla 2012, číslo XXX XXX XXXX a rozhodnutia z 20. mája 2016, číslo XXX XXX XXXX 0, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. októbra 2017, č. k. 5Sd/206/2012-156, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25. októbra 2017, č. k. 5Sd/206/2012-156, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 25. októbra 2017, č. k. 5Sd/206/2012-156, potvrdil rozhodnutie odporkyne z 26. apríla 2012, číslo XXX XXX XXXX, v spojení s rozhodnutím z 20. mája 2016, číslo XXX XXX XXXX 0.

Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutia odporkyne podľa § 250l a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu je v súlade so zákonom.

Z obsahu administratívneho spisu mal krajský súd preukázané, že napadnutým rozhodnutím

- z 26. apríla 2012, číslo XXX XXX XXXX, odporkyňa podľa § 70 ods. 1, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) priznala navrhovateľovi od 22. marca 2012 invalidný dôchodok v sume 278,30 eur mesačne.

- z 20. mája 2016, číslo XXX XXX XXXX 0, odporkyňa podľa § 70 ods. 1, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodla, že navrhovateľovi od 22. marca 2012 naďalej patrí invalidný dôchodok v sume

278,30 eur mesačne. Zároveň od 1. januára 2013 podľa § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z.z. a v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2012 Z.z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty, odporkyňa zvýšila navrhovateľovi invalidný dôchodok na sumu 284,20 eur mesačne, od 1. januára 2014 podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2013 Z.z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty na sumu 288,70 eur mesačne, od 1. januára 2015 podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 295/2014 Z.z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty na sumu 291,40 eur mesačne a od 1. januára 2016 podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 283/2015 Z.z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty na sumu 292,40 eur mesačne.

Krajský súd poukázal na to, že posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Topoľčany, ako aj posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava, vysunuté pracovisko v Nitre vo svojich vyššie uvedených posudkoch zohľadnili všetky navrhovateľom uvádzané ťažkosti a vysporiadali sa s lekáorskými nálezmi nachádzajúcimi sa v zdravotnej dokumentácii navrhovateľa a zhodne konštatovali, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím u navrhovateľa je stav po operácii chrbtice pre herniu disku L5 vľavo s občasnou radikulopathiou L5 vľavo (kapitola XV., oddiel E, položka 4.b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z.), kde mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zhodne stanovili na 45% pre recidivujúce bolesti v driekovo krížovej oblasti so známami útlaku a dráždenia nervových koreňov po operácii ako aj motorický deficit, čo predstavuje hornú hranicu percentuálneho rozpätia pre danú položku. Posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava, v posudku z 19. novembra 2014 a z 12. januára 2016 za účasti prísediaceho odborného lekára neurológa a za osobnej účasti navrhovateľa a po vyhodnotení doložených nových lekáorských správ konštatoval že od 22. marca 2012 zdravotný stav navrhovateľa z posudkového hľadiska spĺňa posudkové kritériá na uznanie invalidity a ako rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa stanovil stav po operácii medzistavcovej platničky, často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu (kapitola XV., oddiel E, položka 4.b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z.), kde mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zhodne stanovil na 45%. Posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava, v doplnujúcom odbornom vyjadrení zo 7. júna 2017 po vyhodnotení nových lekáorských nálezov ako rozhodujúce zdravotné postihnutia navrhovateľa od 22. marca 2012 stanovil stavy po operácii chrbtice a medzistavcovej platničky, stavy po úraze chrbtice, často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu (kapitola XV., oddiel E, položka 4.b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z.), kde mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zhodne stanovil na 45%. Od 23. septembra 2016 ako rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa stanovil stavy po operácii chrbtice a medzistavcovej platničky, stavy po úraze chrbtice, často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu (kapitola XV., oddiel E, položka 4.b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z.), kde mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanovil na 45%. Pre ostatné ochorenia, a to viaceré chronické civilizačné ochorenia (obezita, chronický zápal priedušiek, poruchu tukového metabolizmu, poruchu pečene, sklerotické zmeny na cievach, chorobu vysokého tlaku krvi s jednou komplikáciou), ktoré sa budú s pribúdajúcim vekom s vysokou pravdepodobnosťou ešte zvyšovať, zvýšil percentuálnu mieru o 10%, takže celková miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 55%.

Ďalej konštatoval, že dátum vzniku invalidity posudkoví lekári stanovili zhodne dňom 22. marca 2012, t.j. po skončení výplaty nemocenských dávok. Posudkoví lekári konštatovali, že navrhovateľa nie je možné uznať invalidným od roku 2000, nakoľko vyšetrenie magnetickou rezonanciou driekovo - krížovej časti chrbtice z 29. mája 2000 výslovne uvádza podozrenie - pravdepodobnosť sekvestra, t.j. odumretého zvyšku medzistavcovej platničky 4. a 5. krížového stavca, avšak nie je istota, či šlo o odumretý zvyšok platničky alebo stavca alebo iný útvar (napr. pooperačný zrast, organizovanú cystu) a

odumretý sekvestor sa pri typickom pooperačnom priebehu postupne vstrebe a nezanecháva trvalé stopy a nemôže byť dôvodom priznania invalidity. Navrhovateľa nie je možné uznať invalidným ani od roku 2009 vzhľadom na to, že neboli doložené žiadne odborné vyšetrenia, EMG vyšetrenie z 11. marca 2009, ktoré dokumentuje miernu poruchu vodivosti nervov nepodmieňuje invaliditu a potvrdenie o hospitalizácii na neurochirurgickom oddelení k 17. júlu 2009 neobsahuje žiadnu lekársku správu.

Navrhovateľ bol pre bolesti chrbta dňa 24. apríla 2000 operovaný pre herniu disku L4-5 vľavo s odstránením poškodenej časti medzistavcovej platničky medzi 4. a 5. krížovým stavcom. Pooperačný priebeh bol s komplikáciami, navrhovateľ prekonal zápal v mieste operačnej rany s dokázaným bakteriálnym vyvolávateľom a boli nasadené antibiotiká. Pre niekoľko mesačné bolesti bol v marci 2011 a 2012 hospitalizovaný na neurologickom oddelení s klinickým nálezom lumboischialgického syndrómu. t.j. bolesti v driekovo - krížovej oblasti s vyžarovaním do oboch nôh, prevažne do ľavej nohy. Vo februári 2012 bol navrhovateľ hospitalizovaný na neurochirurgickom oddelení NsP Topoľčany, kde bol stanovený diagnostický záver lumboischialgický syndróm viac vľavo s radikulopatiou L5, S1, t.j. chronické bolesti - dorzalgie, pričom počas hospitalizácie neboli dokázané sekundárne neurologické komplikácie ako obrana ľavej nohy, úbytok svalstva, ťažké výpadky citlivosti, poruchy funkcie zvieráčov, únik moču a stolice. EMG vyšetrenie z 23. novembra 2011 potvrdilo prítomnosť periférnej neurogénnej lézie nervu peroneus a nervu tibialis posterior vľavo s postihnutím oboch zložiek, so zhoršením nálezu na inervačnej zóne druhého nervu cca 45% so zachovanou kontinuitou nervu obojstranne. Vyšetrenie MR zo 4. augusta 2016 potvrdzuje vrodený užší miechový kanál, ktorý nespôsobil od narodenia žiadne ťažkosti ako aj pokračujúce degeneratívne zmeny. Odborné lekárske nálezy potvrdzujú viaceré chronické civilizačné ochorenia (obezita, chronický zápal priedušiek, poruchu tukového metabolizmu, poruchu pečene, sklerotické zmeny na cievach, chorobu vysokého tlaku krvi s jednou komplikáciou), ktoré sa budú s pribúdajúcim vekom s vysokou pravdepodobnosťou ešte zvyšovať, ktoré boli posudkovo zohľadnené zvýšením percentuálnej miery o 10%, čo je maximálne zvýšenie podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. Psoriáza je posledné roky bez klinických prejavov a bez liekov a jedná sa o jednorazový údaj v súbore diagnóz.

Krajský súd uzavrel, že zistenia posudkových lekárov neboli spochybnené ani v súdnom konaní. Závery posudkov posudkových lekárov Sociálnej poisťovne, pobočka Topoľčany, z 10. apríla 2012 a posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava, vysunuté pracovisko v Nitre z 19. septembra 2012, ako aj posudkov posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava, z 19. novembra 2013 a z 12. januára 2016, ktorý hodnotil zdravotný stav a pracovnú schopnosť navrhovateľa aj za účasti prísediaceho odborného lekára neurológa a doplnujúceho odborného vyjadrenia posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava, zo 7. júna 2017 sú odborné, presvedčivé, náležité zdôvodnené a súd nezistil rozpor medzi ich závermi a zisteným skutočným stavom.

Ďalej uviedol, že konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia nároku na starobný dôchodok je konaním o opravnom prostriedku proti neprávoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu, ktoré je upravené v tretej hlave piatej časti OSP, pričom zákon č. 461/2003 Z.z. upravuje možnosť vydať nové rozhodnutie o nároku na dôchodkovú dávku aj v priebehu konania o preskúmanie skoršieho neprávoplatného rozhodnutia o takomto nároku. Pokiaľ by však novšie rozhodnutie o tom istom nároku na dávku vydané v neprávoplatne skončenom správnom konaní o tomto nároku nebolo preskúmané súdom prvého stupňa a tento súd o novom rozhodnutí nerozhodol, je taká okolnosť dôvodom na zrušenie jeho rozsudku a vrátenie mu veci na ďalšie konanie, nakoľko iným postupom by sa účastníkovi odňala možnosť konania pred súdom. Súd preto musí preskúmať tiež všetky rozhodnutia, ktoré boli vydané po vydaní rozhodnutia, proti ktorému bol podaný opravný prostriedok bez ohľadu na to, či aj proti nim bol podaný opravný prostriedok ako aj v prípade, že nebol proti nim podaný opravný prostriedok. Pokiaľ odporkyňa vydala rozhodnutie z 20. mája 2016, číslo XXX XXX XXXX, ktorým zmenila rozhodnutie z 26. apríla 2012, číslo XXX XXX XXXX, týmto postupom neporušila ustanovenia zákona č. 461/2003 Z.z., ktorý jej takýto postup, nakoľko sa jedná o neprávoplatné rozhodnutia umožňuje. Z tohto dôvodu krajský súd námietky navrhovateľa, ktorými namietal postup odporkyne pri vydaní rozhodnutia z 20. mája 2016, číslo XXX XXX XXXX 0, vyhodnotil ako nedôvodné.

Zdôraznil, že konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia (rozhodnutí) správneho orgánu je konaním o opravnom prostriedku proti neprávoplatnému rozhodnutiu (rozhodnutiam) správneho orgánu, je upravené v tretej hlave piatej časti OSP, pričom sa jedná o nesporné konanie a dokazovanie v ňom súd nevykonáva. V tomto konaní súd teda nemá povinnosť vypočúť svedkov, respektíve ustanoviť znalca aj v prípade, ak to účastník navrhne, kedy to nepovažuje za potrebné. Navrhovaný dôkaz znaleckým posudkom krajský súd považoval za nadbytočný, keďže dokumentácia z neurologických vyšetrení ako aj ďalších odborných lekárskeho nálezov v zdravotnej dokumentácii navrhovateľa je k týmto otázkam dostačujúca.

V súvislosti s námietkou, že napadnuté rozhodnutia nespĺňajú zákonom stanovené náležitosti, krajský súd uviedol, že obe napadnuté rozhodnutia sú vyhotovené výpočtovou technikou, sú riadne opatrené odtlačkom úradnej pečiatky a podpisom zodpovedného pracovníka odporkyne, pričom sa jedná o faksimile podpisu, s uvedením mena, priezviska a funkcie oprávnenej osoby, s uvedením organizačnej zložky, ktorá rozhodnutie vydala, s uvedením čísla a dátumu rozhodnutia, s uvedením mena a priezviska navrhovateľa a jeho adresy, rozhodnutia obsahujú výrok a odôvodnenie rozhodnutia a poučenie o odvolaní a sú vydané v súlade s § 209 zákona č. 461/2003 Z.z., pričom citovaný zákon takúto formu vyhotovenia rozhodnutí výpočtovou technikou nezakazuje. Nedeliteľnou súčasťou napadnutého rozhodnutia z 26. apríla 2012, číslo XXX XXX XXXX, je jednak lekárska správa z 10. apríla 2012, čo je postačujúce a nie je potrebné osobitné uvedenie postupu posudkového lekára pri posúdení zdravotného stavu a pracovnej schopnosti navrhovateľa aj v odôvodnení rozhodnutia ako aj osobný list dôchodkového poistenia a rovnako nedeliteľnou súčasťou rozhodnutia z 20. mája 2016, číslo XXX XXX XXXX 0, osobný list dôchodkového poistenia.

Záverom v súvislosti s vydaním ďalšieho rozhodnutia z 19. júna 2017, číslo XXX XXX XXXX 0, krajský súd uviedol, že od 1. júla 2016 je účinný zákon č. 162/2015 Z.z., t.j. Správny súdny poriadok, podľa ktorého všetky rozhodnutia vydané po 1. júli 2016 sú dvojstupňové. Súd preto v tomto konaní nemôže preskúmať rozhodnutia vydané odporkyňou po 1. júli 2016, ktoré sú dvojstupňové, ako aj vzhľadom na poučenie v týchto rozhodnutiach, kde sa už opravné prostriedky nepodávajú na súd, ale tam uvedenému správne orgánu. Z tohto dôvodu vyššie uvedené rozhodnutie odporkyne, ktorým táto podľa § 73, § 112 ods. 4, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodla, že navrhovateľovi od 23. septembra 2016 naďalej patrí invalidný dôchodok v sume 292,40 eur mesačne, zvýšený od 1. januára 2017 na sumu 296,40 eur mesačne v tomto konaní nemohol preskúmať.

Vzhľadom na uvedené, krajský súd obe rozhodnutia odporkyne ako vecne správne potvrdil. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250l ods. 2 OSP v spojení s § 250k ods. 1 OSP tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal, keď navrhovateľ nebol v konaní úspešný a odporkyni trovy konania neprislúchajú.

II.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie.

Za odvolací dôvod označil dôvody plynúce z § 205 ods. 2 písm. c/ a f/ OSP - súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V súvislosti s prvým odvolacím dôvodom - nedostatočné zistenie skutkového stavu navrhovateľ uviedol, že zdravotný stav mal byť posúdený znalcom, avšak krajský súd jeho návrhu na nariadenie znaleckého dokazovania nevyhovel a uspokojil sa len so zisteniami posudkových lekárov Sociálnej poisťovne. Dodal, že predloženie znaleckého posudku na vlastné náklady si dovoliť nemohol, nakoľko sa nachádza v stave

materiálnej núdze. Namietal okamih vzniku invalidity, keď jeho zlý zdravotný stav odôvodňoval nárok na invalidný dôchodok už od roku 2009, možno aj skôr. Poukázal na to, že už v roku 2009 podstúpil magnetickú rezonanciu, pričom podľa záverov z nej plynúcich išlo o „Multi etážovú stenotizáciu v rozsahu L1-S1, podmienená protrúziami diskov a sekundárnou spondylartózou v teréne osteochondóz diskov. Najvýraznejšia stenóza v seg. L4-L5 paramediálne vľavo, podmienená recidívovou extrúziou disku. Pooperačná epidurálna primeraná fibróza v segmente L4-5 vľavo dorzolaterálne“. Podľa uvedeného má navrhovateľ za to, že už od tohto okamihu spĺňal podmienky nároku na invalidný dôchodok. Tiež poukázal na skoršie vyšetrenia, ktorých závery sú uvedené v Zázname z rokovaní z 2. mája 2002, č. 232-167-5106/02-II, podľa ktorých „... pooperačný priebeh komplikovaný s pondylodiscitídou a epidurálnym abscesom. Následne vznikli fibrózne zmeny v spinálnom kanále, na MRI vznik pooperačnej arachnopathie, susp. sekvester platničky v priestore L4/5.“, ďalej sa tiež uvádzajú „pooperačné zmeny v spinálnom kanáli, arachnopathia, sekvester epidurálne vľavo L4/5“. Obdobne v lekárskom náleze z kontrolného vyšetrenia v závere uvádza „pooperačné fibrózne zmeny v spinálnom kanáli - arachnopathia a sekvester epidurálne vľavo“. Poukázal na to, že sekvester je voľný úlomok prasknutej platničky, ktorý sa môže ešte rozdrobiť a tak cestovať miechovým kanálom smerom nahor, alebo nadol a spôsobovať rôzne bolesti. Práve za účelom stanovenia okamihu vzniku invalidity, ktorá zjavne vznikla už v minulosti, bolo potrebné ustanoviť znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie neurológia. Vzhľadom na náročnosť takéhoto posúdenia, kedy sú potrebné vysoko odborné vedomosti a dlhoročné skúsenosti, ktorými disponujú práve znalci, sú splnené podmienky na nariadenie znaleckého dokazovania. Znalci sa v súdnom konaní priberajú na to, aby jednak pozorovali skutočnosti, ktorých poznanie predpokladá osobitné odborné znalosti, a aby z takýchto pozorovaní vyvodzovali znalecké posudky. Mal za to, že na ustanovenie znalca súdom boli naplnené okolnosti podľa § 127 OSP.

V súvislosti s nesprávnym právnym posúdením veci navrhovateľ namietal jednak nesplnenie zákonných náležitostí rozhodnutí odporkyne a jednak zmätočnosť rozhodnutia odporkyne z 20. mája 2016.

K nesplneniu zákonných náležitostí aj s poukazom na § 209 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. uviedol, že podpis na rozhodnutiach mal byť vlastnoručný a nie vyhotovený technickými prostriedkami ako faksimile. Dodal, že normy súkromného práva síce poznajú možnosť použiť faksimile (§ 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka), avšak vo verejnom práve takáto možnosť upravená nie je. Rozhodnutie, ktoré neobsahuje vlastnoručný podpis oprávnenej osoby nespĺňa formálne zákonné náležitosti. Obdobne namietal absenciu úradnej pečiatky, ktorou by mala byť pečiatka so štátnym znakom o veľkosti 36 mm, ktorú používajú takmer všetky orgány verejnej správy. Analogicky by sa mal podľa navrhovateľa použiť článok 5 ods. 1 a 2 Odporúčania Ministerstva vnútra Slovenskej republiky z 30. júna 2005, číslo 203-2005/06626 pre orgány územnej samosprávy na používanie štátnych symbolov, označovanie budov samosprávnych orgánov a používanie symbolov územnej samosprávy o používaní pečiatky so štátnym znakom na rozhodnutia. Aj pri zohľadnení postavenia Sociálnej poisťovne ako verejnoprávnej inštitúcie, ktorej bolo zákonom zverené rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb, jej rozhodnutia by mali obsahovať úradnú pečiatku so štátnym znakom.

K zmätočnosti rozhodnutia z 20. mája 2016 uviedol, že rozhodnutie má byť zrozumiteľné pre každého, nielen pre orgán, ktorý ho vydal. V predmetnom rozhodnutí napríklad absentuje, kedy sa dávkové konanie začalo, tiež nie je jasné, či predmetné rozhodnutie bolo vydané na základe navrhovateľom podaného opravného prostriedku, alebo ho vydala odporkyňa z vlastného podnetu. Jediný súvis s predchádzajúcim rozhodnutím z 26. apríla 2012 je uvedený na poslednej strane v treťom odseku, kde sa konštatuje, že „Týmto meníme naše rozhodnutie č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 26.04.2012.“ Paradoxne táto veta je uvedená v odôvodnení rozhodnutia, nie vo výroku, kam logicky patrí. Dôvody tejto zmeny, ani podnet, na základe ktorého sa k tejto zmene pristúpilo, nikde v rozhodnutí uvedené nie sú. Ďalej navrhovateľ uviedol, že porovnaním oboch napadnutých rozhodnutí je zrejmé, že pri prvom výpočte v rozhodnutí z 26. apríla 2012 odporkyňa pochybila, avšak až pracným porovnaním počtu dní rozhodujúceho obdobia je zistiteľné, že zmena nastala v roku 2001, keď sa počet dní rozhodujúceho obdobia zvýšil z 325 na 355. Uvedenie tejto skutočnosti v rozhodnutí z 20. mája 2016 chýba. Obsahom je toto rozhodnutie novým rozhodnutím nahrádzajúcim pôvodné, avšak vo výroku nie je uvedené, že sa rozhodnutie z 26. apríla 2012 ruší. Za ďalší nedostatok rozhodnutia z 26. apríla 2012 považoval

navrhovateľ tvrdenie na strane 1 v odseku 3, kde sa uvádza, že „posudkový záver posudkového lekára sociálneho poistenia vychádzal zo skutočností, ktoré boli preukázané počas konania o priznanie invalidného dôchodku.“, pričom odporkyňa tieto skutočnosti bližšie nešpecifikuje. V tomto zmysle považoval za žiaduce poukázať na konkrétnu lekársku správu, alebo diagnózu. Dodal, že odporkyňa na strane 1 odsek 6 uvádza, že navrhovateľ splnil „aj ostatné podmienky nároku na invalidný dôchodok“, avšak tieto ostatné podmienky nie sú nikde v rozhodnutí špecifikované.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo alternatívne, rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutia odporkyne zrušuje a vec vracia odporkyňu na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil a vyčíslil náhradu trov odvolacieho konania.

III.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa písomne vyjadrila podaním z 30. januára 2018.

Dôvody odvolania nepokladala za opodstatnené. Posúdenie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to na účely tak správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne také skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v predmetnom konaní, a ktoré by prijatý záver v posudkoch spochybnili alebo vyvrátili. Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považovala odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Skutkové okolnosti ohľadom zdravotného stavu navrhovateľa boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia a tieto sú úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, bez nejasností, vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom vznik invalidity od skoršieho dátumu. Dátum vzniku invalidity stanovili posudkoví lekári sociálneho poistenia zhodne na 22. marca 2012, kedy bolo potvrdené rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa, ktoré malo u navrhovateľa za následok vznik invalidity. Nakoľko rozsudok krajského súdu považovala za vecne správny a závery z neho plynúce za dostatočne preukázané vykonaným dokazovaním, navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu potvrdil.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací [(§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“)], preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania (§ 250l ods. 2 a § 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP.

Podľa § 492 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

(2) Odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa § 250l ods. 1, 2 OSP, podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

(2) Pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 293dp ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., konanie o opravnom prostriedku začaté pred 1. júlom 2016 sa dokončí podľa predpisov účinných do 30. júna 2016.

Z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou tvoril posudkový spis odporkyne, mal najvyšší súd za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľa v súvislosti s jeho podanou žiadosťou o invalidný dôchodok posudzoval dňa 10. apríla 2012 posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Topoľčany, ktorý u navrhovateľa určil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou pre rozhodujúce zdravotné postihnutie - Stav po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, stavy po úraze chrbtice, často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu (Choroby podporného a pohybového aparátu zaradené do Kapitoly XV, oddiel E, položka č. 4 písm. b/ - prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z.). Iné zdravotné postihnutia spôsobilé navýšiť mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10% podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. neboli dané. Dátum vzniku invalidity bol určený k 22. marcu 2012.

Na podklade uvedenej lekárskej správy odporkyňa dňa 26. apríla 2012 vydala rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX, ktorým podľa § 70 ods. 1, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. priznala navrhovateľovi od 22. marca 2012 invalidný dôchodok v sume 278,30 eur mesačne.

Na základe opravného prostriedku navrhovateľa podaného proti uvedenému rozhodnutiu odporkyne z 26. apríla 2012, zdravotný stav za účasti navrhovateľa opakovane posúdil posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Topoľčany dňa 10. augusta 2012 a posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, dňa 19. septembra 2012 s tým, že títo zotrvali na záveroch plynúcich z lekárskej správy tvoriacej podklad pre vydanie rozhodnutia z 26. apríla 2012.

V priebehu konania po zistení vymeriavacieho základu za obdobie od 1. januára 2000 do 29. septembra 2000, od 30. septembra 2000 do 31. decembra 2000, od 1. januára 2001 do 21. decembra 2001 odporkyňa vydala rozhodnutie z 20. mája 2016, číslo: XXX XXX XXXX 0, ktorým rozhodla, že navrhovateľovi od 22. marca 2012 naďalej patrí invalidný dôchodok v sume 278,30 eur mesačne (od 1. januára 2016 v sume 292,40 eur mesačne).

Dňa 7. júna 2017 bol opätovne posudzovaný zdravotný stav navrhovateľa s tým, že z dôvodu existencie ostatných zdravotných postihnutí spôsobilých zvýšiť u navrhovateľa mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (arteriosklerotické zmeny na cievach mozgu a očného pozadia, porucha tukového metabolizmu, tučnota so zvýšeným príjmom potravy, porucha pečene, zdĺhavý zápal priedušiek spôsobený pravdepodobne fajčením, kožné ochorenie psoriáza, porucha zraku korigovaná okuliarmi) posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko Bratislava navýšil v súlade s § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. u navrhovateľa percentuálnu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10%, a teda došlo ku zmene miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť tak, že navrhovateľ je invalidný od 22. marca 2012 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť - 45% a od 23. septembra 2016 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť - 55% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Uvedená Lekárska správa zo 7. júna 2017 bola podkladom pre vydanie rozhodnutia z 19. júna 2017, číslo: XXX XXX XXXX 0, ktorým odporkyňa postupom podľa § 73, § 112 ods. 4, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodla, že navrhovateľovi od 23. septembra 2016 naďalej patrí invalidný dôchodok v sume 292,40 eur mesačne (od 1. januára 2017 v sume 296,40 eur mesačne).

Krajský súd v súvislosti s vydaním rozhodnutia z 19. júna 2017, číslo XXX XXX XXXX X uviedol, že od 1. júla 2016 je účinný zákon č. 162/2015 Z.z. - Správny súdny poriadok, podľa ktorého všetky rozhodnutia vydané po 1. júli 2016 sú dvojstupňové. Preto v tomto konaní nemohol preskúmať rozhodnutia vydané odporkyňou po 1. júli 2016, ktoré sú dvojstupňové, ako aj vzhľadom na poučenie v týchto rozhodnutiach, kde sa už opravné prostriedky nepodávajú na súd, ale tam uvedenému správne orgánu. Z tohto dôvodu vyššie uvedené rozhodnutie odporkyne z 19. júna 2017, číslo XXX XXX XXXX 0, v tomto konaní nemohol preskúmať.

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na už vyššie citované ustanovenie § 293dp ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého konanie o opravnom prostriedku začaté pred 1. júlom 2016 sa dokončí podľa predpisov účinných do 30. júna 2016. Je nesporné, že v predmetnej veci konanie začalo podľa predpisov účinných do 30. júna 2016, a preto aj na vydané rozhodnutie z 19. júna 2017 sa mal vzťahovať právny režim účinný do 30. júna 2016, a to bez ohľadu na dátum jeho vydania ako aj to, že odporkyňa v rozhodnutí účastníka správneho konania nesprávne poučila o možnosti podať v lehote 30 dní od jeho doručenia odvolanie.

Možno teda uzavrieť, že ak konanie o opravnom prostriedku začalo podľa predpisov účinných do 30. júna 2016, potom v takom režime treba posudzovať všetky naväzujúce rozhodnutia odporkyne vydané v rámci tohto konania bez ohľadu na dátum ich vydania.

Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že „Súd pri preskúmaní rozhodnutia orgánu sociálneho poistenia rozhoduje o zákonom nároku na dávku dôchodkového poistenia na základe skutkového stavu veci (§ 153 ods. 1 v spojení § 246c OSP). Ak v priebehu konania o preskúmaní rozhodnutia o dôchodku orgán sociálneho poistenia vydal ďalšie rozhodnutie, týkajúce sa nároku na niektorú z dôchodkových dávok, je povinnosťou súdu posúdiť aj jeho zákonnosť, pokiaľ z neho nie je zjavné, že sa stalo už len samo predmetom konania a nahradilo v plnom rozsahu predtým vydané rozhodnutie. O takomto novom vydanom rozhodnutí treba rozhodnúť popri predošlom a pokiaľ ho zmeňuje, v spojení s ním, lebo sa týka takisto vyplývajúceho zo spoločného základu a ohľadne ktorého bol podaný opravný prostriedok. Obdobne treba postupovať aj v prípade, keď odporkyňa v priebehu konania o nároku na niektorú z dávok vydá viacero rozhodnutí“ (napríklad uznesenie z 31. marca 2009, sp. zn. 7So/121/2008).

Podľa § 155 ods. 1 veta prvá OSP obsah rozhodnutia vo veci samej vysloví súd vo výroku rozsudku.

V predmetnej právnej veci krajský súd v súlade s citovaným ustanovením ako aj s takto ustálenou praxou, nekonal a nerozhodol, keď podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil len rozhodnutia z 26. apríla 2012, číslo XXX XXX XXXX a z 20. mája 2016, číslo: XXX XXX XXXX 0, čím došlo v postupe krajského súdu k vade konania, spočívajúcej v odňatí možnosti navrhovateľa konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ OSP).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký zásadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Vzhľadom na uvedené dôvody najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 OSP v spojení s § 250l a § 246c ods. 1 veta prvá v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ a § 221 ods. 2 OSP ako aj § 492 ods. 1, 2 SSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd sa vzhľadom na procesné pochybenie krajského súdu vecou samou nezaoberal.

Povinnosťou súdu bude v novom konaní preskúmať aj v poradí tretie rozhodnutie z 19. júna 2017, číslo: XXX XXX XXXX 0 a opätovne vo veci rozhodnúť.

V novom rozhodnutí bude povinnosťou krajského súdu rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.